

Notat

Opsamling på survey om Individuelt Planlagt Job med Støtte (IPS) i landets jobcentre

28. juni 2021

J. Nr. 21/07821

APOC 1

Baggrund og formål

STAR har i foråret 2021 gennemført en survey blandt alle landets jobcentre vedrørende IPS-indsatsen. Baggrunden for denne survey er, at STAR ønsker et overblik over udbredelsen af IPS-indsatsen i de danske jobcentre. Denne survey har til formål at skabe overblik over, hvor mange af landets jobcentre der arbejder med IPS, samt at indsamle erfaringer med IPS-indsatsen, med henblik på at understøtte den videre udbredelse.

Boks 1. Hvad er IPS?

IPS er en beskæftigelsesindsats, der internationalt og nationalt har vist signifikante, positive resultater i forhold til at støtte personer med svær psykisk sygdom til at opnå og fastholde ordinær beskæftigelse eller uddannelse. IPS er integreret i den psykiatriske behandling i regionen, og har fokus på kandidatens egne valg og præferencer, samtidig med at kandidaten er motiveret for job eller uddannelse.

Den overordnede filosofi er, at personer med alvorlige sindslidelser kan arbejde eller tage en uddannelse, når der opnås et godt match mellem kandidaten og arbejds- eller uddannelsesstedet, samtidigt med at kandidaten modtager sideløbende intensiv støtte.

I Danmark har projekt Inklusion¹ vist, at IPS er mere effektive metoder til at få personer med alvorlige sindslidelser (skizofreni, bipolar, tilbagevendende depression) i beskæftigelse og uddannelse sammenlignet med den traditionelle jobcenterindsats. Deltagerne i IPS-indsatserne er samtidig signifikant mere tilfredse med indsatsen.

Om survey

Surveyen er sendt til jobcentercheferne i alle landets 94 jobcentre. Surveyen er dog også blevet besvaret af teamledere og afdelingsledere i jobcentrene. I alt besvarede 78 respondenter fra 64 forskellige jobcentre surveyen, der er dermed en svarprocent på 68 pct. ud af alle landet 94 jobcentre.

Surveyen er bygget op på den måde, at respondenterne først angiver, hvilket jobcenter vedkommende repræsenterer. Herefter er det første spørgsmål, om jobcenteret arbejder med IPS.

- Er svaret 'nej' eller 'ved ikke', har respondenterne herefter mulighed for at beskrive, hvorfor jobcenteret ikke gør eller er i tvivl.

¹ STAR har i perioden 2011-2017 finansieret Projekt Inklusion, som er to klinisk, randomiserede forsøg med den beskæftigelsesrettede IPS-indsats (Individuelt planlagt job med støtte). Rapport om projekt Inklusion findes her: <https://star.dk/om-styrelsen/publikationer/2018/12/rapport-om-inklusion/>

- Hvis de derimod svarer 'ja' til at arbejde med IPS, kommer der en række spørgsmål om målgruppe, organisering, IPS-konsulenter og samarbejde med psykiatri.

Ud fra besvarelserne af surveyen bliver det tydeligt, at jobcentrene er meget forskellige steder i forhold til implementering af IPS. Nogle har blot hørt om indsatsen, mens andre har arbejdet med den i mange år. Jobcentrene har derudover også forskellige definitioner af, hvilke borgere der er i målgruppen til indsatsen. Nogle jobcentre nævner, at de har baseret deres skøn på, hvilke borgere, de vurderer, umiddelbart ville være klar til arbejde, mens andre jobcentre tæller alle borgere med en svær psykisk lidelse i jobcenteret med.

Boks 2. Forbehold

Nogle respondenter har givet udtryk for, at enkelte spørgsmål var svære at besvare, fordi det ikke altid var muligt at tilknytte kommentarer. Derfor kan nogle af besvarelser bære præg af, at jobcentrene var nødsaget til at vælge den mulighed der var tættest på beskrivelsen af deres indsats, selvom denne mulighed måske ikke altid var en præcis beskrivelse af indsatsen i jobcenteret.

Besvarelserne kan desuden bære præg af jobcentrenes meget forskellige størrelser. Dette har naturligvis indflydelse på svarene om f.eks. antal IPS-konsulenter, antal borgere og organisering af teams.

Resultater

1. Udbredelsen af IPS i de danske jobcentre – 32 jobcentre arbejder med IPS

I alt har respondenter fra 32 ud af 63 jobcentre angivet, at deres jobcenter arbejder med IPS, mens respondenter fra 31 jobcentre ikke gør².

Nedenstående tabel 1 viser det gennemsnitlige antal af borgere i IPS-forløb i jobcentrene. Jobcentrene er grupperet efter, hvad de har svaret med hensyn til antal borgere i IPS-forløb. Gruppe 1 har mindre end 100 borgere i IPS-forløb og gruppe 2 har flere end 100 borgere i IPS-forløb. I gruppe 1 er der 22 jobcentre, hvor der i gruppe 2 er fem jobcentre. I tabel 2 kan ses den komplette liste over jobcentrenes vurdering af antallet af borgere i målgruppen.

Tabel 1. Det gennemsnitlige antal borgere i IPS-forløb

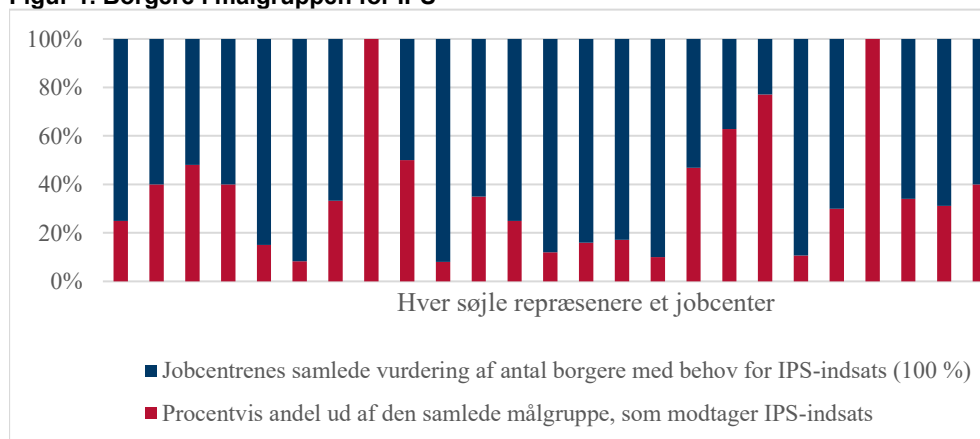
Grupperingsstørrelse	Gennemsnitligt antal borgere i IPS
Gruppe 1: Jobcentre med mindre end 100 borgere i IPS-forløb	20
Gruppe 2: Jobcenter med flere end 100 borgere i IPS-forløb	235

² Ud over viden fra surveyen så ved vi pr. 28.06.21 fra diverse møder og netværk, at 48 jobcentre arbejder med IPS, og 30 ikke gør (resterende 16 jobcentre har vi ikke viden om).

2. Jobcentrene har betydeligt flere borgere i målgruppen for IPS-indsatsen, end de har borgere, som modtager indsatsen

Der er stor variation blandt jobcentrene i antallet af borgere, der modtager indsatsen, og borgere, som jobcenteret vurderer, er i målgruppen for indsatsen. I figur 1 ses den procentvise andel af borgere, som modtager IPS-indsats (rød søjle) ud af den samlede målgruppe som jobcenter angiver er i målgruppe for IPS (blå søjle). De fleste jobcentre, der arbejder med IPS, vurderer, at de har betydeligt flere borgere i målgruppen for indsatsen, end de har borgere, som på nuværende tidspunkt modtager indsatsen. Det tyder på, at jobcentrene vurderer at der er potentiale for udbredelse af den igangværende indsats.

Figur 1. Borgere i målgruppen for IPS

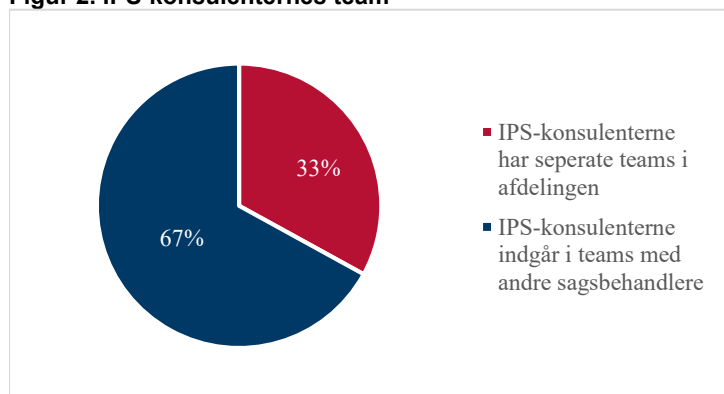

De borgere der modtager IPS-indsatsen har både lette og svære sindslidelser. I halvdelen af jobcentrene indgår kun borgere, der er i ambulant psykiatrisk behandling, mens borgere i den anden halvdel af jobcentrene ikke nødvendigvis er i ambulant behandling.

3. Organisering af IPS-indsatsen – over halvdelen af IPS-konsulenterne indgår i teams med medarbejdere, der ikke har IPS-borgere

I 67 pct. af jobcentrene indgår IPS-konsulenterne i teams med andre sagsbehandlere, som ikke nødvendigvis arbejder med IPS, mens de i de resterende jobcentre har separate teams til IPS-konsulenterne, som det fremgår af figur 2.

Figur 2. IPS-konsulenternes team

Note: N=32 jobcentre

I lidt over halvdelen af de 32 jobcentre, der arbejder med IPS, er IPS-indsatsen organiseret efter faste møder med lederdeltagelse, mens der i 30 pct. af jobcentrene er faste møder uden lederdeltagelse.

Halvdelen af de 32 jobcentre, der arbejder med IPS, samarbejder med eksterne udbydere/leverandører om IPS-indsatsen. Her nævnes CORE (Copenhagen Research Centre for Mental Health) og IPS Center Danmark, som nogle af de aktører der tilbyder kommunerne IPS-konsulenter og sparring. Den anden halvdel varetager jobcentrets egne medarbejdere indsatsen i samarbejde med psykiatrien.

4. IPS-konsulenternes rolle og myndighedsansvar – I halvdelen af jobcentrene arbejder konsulenterne udelukkende med IPS-sager

Jobcentrene der arbejder med IPS har i gennemsnit ansat 3 IPS-konsulenter, og hver IPS-konsulent har i gennemsnit 16 IPS-sager. Tallene skal ses i lyset af jobcentrenes forskellige størrelse. Det samme gælder for det gennemsnitlige antal IPS-sager.

Der er forskel på, om IPS-konsulenterne udelukkende arbejder med IPS-borgere, som det er tilfældet i halvdelen af de 32 jobcentre, der arbejder med IPS. Mens IPS-konsulenterne i den anden halvdel af jobcentrene har blandede sagsstammer.

IPS-konsulenterne har virksomhedskontakt i 70 pct. af de jobcentre, der arbejder med IPS, mens det i 22 pct. af jobcentrene varierer fra sag til sag. Det tyder på, at virksomhedskontakten er en væsentlig del af IPS-konsulenternes arbejde. I cirka halvdelen af jobcentrene har konsulenterne ikke myndighedsansvar i sagerne, mens det i en fjerdedel af jobcentrene varierer fra sag til sag. Disse tal fremgår af figur 3 og 4.

IPS-konsulenterne har i de fleste jobcentre fået et kursus eller lignende for at klæde medarbejderne godt på. I de jobcentre, der endnu ikke er startet helt op med IPS, er man i gang med at uddanne medarbejderne til at kunne varetage en IPS-rolle. I samtlige jobcentre, der arbejder med IPS er konsulenterne dermed enten uddannet eller under uddannelse.

Figur 3. Virksomhedskontakt

Note: N=32 jobcentre

Figur 4. Myndighedsansvar

Note: N=32 jobcentre

5. Samarbejde med psykiatrien – Over halvdelen af jobcentre har en fast kontaktperson og sagssparring med regionen

Jobcentre nævner regionerne som centrale samarbejdspartnere i IPS indsatsen. Regionen har i over 70 pct. af de jobcentre, der arbejder med IPS, en fast kontaktperson i jobcenteret, og jobcenteret har i over halvdelen af jobcentre en fast kontaktperson i regionen, ligesom cirka halvdelen af de jobcentre, der arbejder med IPS, har sagssparring med regionen/psykiatrien. Det giver et billede af, at når jobcenteret arbejder med i IPS-indsatsen, er der regelmæssig kontakt mellem jobcenter og psykiatri. Dette samarbejde mellem jobcenter og psykiatri er jf. IPS-metoden helt afgørende for at IPS-indsatsen lykkes. Af figur 5 fremgår fordelingen af respondenternes svar vedrørende deres kontakt med psykiatrien.

Figur 5. Sparring og kontaktpersoner

Note: N=32 jobcentre

6. Jobcentre, der ikke arbejder med IPS-indsatsen, arbejder ofte med principperne for IPS

Jobcentre, der ikke arbejder med IPS, angiver forskellige grunde hertil. Nogle jobcentre angiver andre tilgange end IPS til arbejdet med borgere med svære psykiske lidelser. Disse tilgange er f.eks. helhedsorienteret tilgang i samarbejde med andre afdelinger. Jobcentre angiver brugen af mentor eller understøttende tilbud til de udsatte borgere. Det tyder på, at principperne for IPS-indsatsen bliver brugt på forskellige måder som udgangspunkt for indsats i jobcentre.

Manglende kendskab til indsatsen samt udgifterne til indsatsen bliver desuden nævnt som grunde til ikke at have implementeret IPS i jobcentre. Nogle af jobcentre arbejder endnu ikke med IPS, men forventer at påbegynde indsatsen snart.

7. Udfordringer i forbindelse med implementeringen af IPS-indsatsen

Jobcentre nævner følgende udfordringer, der står i vejen for indsatsen:

- Jobcentre mener, at IPS ikke passer ind i rammerne for beskæftigelsesindsatsen i jobcentre. Er jobcenteret for lille, kan det være svært at have en fast konsulent som primær kontakt til psykiatrien, og dette er en udfordring for etableringen af et tæt samarbejde. IPS beror på frivillighed, og det kan være svært at tilpasse rammerne.
- Jobcentre mener, at IPS indsatsen er dyr og bliver let påvirket af politiske omprioriteringer.
- COVID-19 har været en hindring i implementeringen af indsatsen.